

Cartea Profetului Naum

Context istoric

Sunt câteva cărți ale proorocilor mici care au în vedere în special Neamurile. Israel este menționat și se prea poate ca acesta să fie și destinatarul principal al acestor profeții. Dar profețiile pun în discuție în primul rând destinul unor neamuri și rolul lor în istorie. Obadia proorocește despre Edom. Iona și Naum sunt scrise în legătură cu destinul cetății Ninive, capitală a Imperiului Asirian. Habacuc scrie despre ridicarea Imperiului Babilonian în istorie.

Sunt două ipoteze cu privire la datarea cărții Naum. Naum este din Ecloș. Nu s-a identificat această localitate dar cel mai probabil este din Iuda, căci la data la care scrie Naum, cele 10 seminții ale lui Israel fuseseră deja duse de mult în robia asiriană (în 722 î.H.). Prima ipoteză este și cea mai sigură. Cetatea Ninive a fost cucerită de mezi și babilonieni în 612 î.H. Deci cartea este scrisă ÎNAINTE de acest an. Proorocia face referire la căderea cetății Tebei (numită No-Amon în 3:8). Această cetate egipteană a căzut sub asediul asirian în 664 î.d.H. Deci cartea este scrisă DUPĂ acest an. Concluzia ar fi că proorocia lui Naum este redactată undeva între 664 și 612 î.H. A doua variantă susține că cetatea Teba ar fi fost rezidită în 654 î.H și atunci este foarte probabil ca Naum să fi redactat proorocia între 664 și 654 î.H. Dacă avem în vedere perioadă mai largă 664-612 î.H, amintim că în această perioadă au șezut pe tronul lui Iuda trei împărați:

- Manase (697-642)
- Amon (642-640)
- Iosia (640-609)

Împărații lui Israel erau principalii destinatari ai descoperirilor primite de către prooroc. Dintre cei trei împărați, Iosia este singurul credincios, cel care a realizat și o mare reformă. El a fost astfel mai interesat de glasul profeților decât Manase și Amon. În mod cert, dintre cei trei, el a acordat cel mai mare interes și față de proorocia lui Naum.

În aceeași perioadă au șezut pe tronul Asiriei următorii împărați:

- Asurbanipal (669-633)
- Așuretiliani (633-629)
- Sinsaeișkun (629-609)

În timpul lui Asurbanipal Imperiul Asirian cunoaște cea mai mare extindere, dar tot în aceeași perioadă sunt și multe revolte în Imperiu. Imperiul Asirian se confruntase cum multe revolte și în trecut, Sanherib de exemplu a reușit să înfrângă un șir de revolte în Imperiu. Naum

anunța însă căderea cetății Ninive, capitala Imperiului Asirian, care simboliza desigur și căderea Imperiului.

Amintim că ascensiunea Imperiului Asirian a început exact după destrămarea Regatului lui Israel după moartea lui Solomon. Asiria a devenit principala putere a bazinului mediteranean și toate popoarele acestei zone au fost zdrobite de puterea sa și i-au plătit tribut. Imperiul Asirian avea o armată permanentă și își justifica cuceririle prin fundamente religioase. Cuceririle erau făcute în numele lui Assur, marele zeu al Asiriei. Aceste teritorii erau cucerite pentru el, pentru a-i fi închinat lui. Populația noilor teritorii trebuia să jure credință zeului Assur. Imperiul Asirian era cunoscut pentru cruzimea lui. Față de cei care se revoltau, asirienii nu cunoșteau mila. Asirienii au fost printre cele mai crude popoare din istorie. Jupuirea oamenilor de vii, smulgerea limbii, tăierea mâinilor și a picioarelor erau doar câteva din pedepsele aplicate celor care nu vroiau să se supună Asiriei. Asiria era deci asociată cu teroarea. Asiria era de câteva sute de ani un țepuș în coastă și pentru Israel. Asiria fusese unealta prin care Dumnezeu pedepsise atât pe Israel cât și pe Iuda în nenumărate ocazii. Pedepsa asupra lui Israel a culminat în anul 722 când Israel a fost luat pentru totdeauna în robia asiriană. Asiria a fost și unealta prin care cel rău a terorizat inima împăraților credincioși din Israel și i-a determinat adesea să renunțe la încrederea în Domnul și să facă alianțe străine, întrezise de Domnul (a fost cazul împăratului credincios Ezechia, care din pricina presiunii asiriene a făcut alianța cu Egiptul). În urma alianței făcute de Ezechia cu Egiptul, Sanherib a pârjolit tot Iuda și a împresurat Ierusalimul unde mai era doar o mică rămășiță din Israel. Ierusalimul a fost izbăvit, dar amenințarea Asiriei a continuat să persiste. Și această presiune avea deja un trecut de 200 de ani. Imperiul Asirian era încă puternic și cum spuneam în timpul lui Asurbanipal a atins apogeul extinderii sale. Cine mai credea că acest mare imperiu avea să fie nimicit? Isaia a fost primul dintre profeți care a profețit că însuși Asirianul va fi pedepsit de Domnul, dar această profeție se pare că a avut în vedere în special nimicirea oștirii asiriene din jurul Ierusalimului din 701 î.H. și moartea împăratului Sanherib. Profeția lui Naum vorbea despre căderea mării cetăți Ninive, foarte bine întărită la acea vreme. Profeția sa părea o nebunie, ceva care era imposibil să fie împlinit. În Ninive puteau locui peste 140.000 de locuitori. Capitala imperiului devenise una din cele mai fortificate și mai mărețe orașe ale lumii. Zidurile erau înalte de 35 de metri și suficient de late pentru ca trei care de război să poată trece în paralel. În afara fortificațiilor zidului, cetatea mai era înconjurată și de un șanț de apă lat de 50 de metri și adânc de 20 de metri. Între zidurile ei, populația acumulase provizii pentru un asediu de 20 de ani. Proorocia lui Naum părea un vis frumos pentru Israel, dar total irealizabil. Asiria era un JUG greu pentru Israel. Jugul era puternic. Și jugul era pus pe umerii săi de MULT timp. Toate aceste trei elemente făceau ca în mintea evreilor căderea Ninivei și a Imperiului Asirian (vezi 1:14) să pare ceva imposibil. Naum însă proorocește împotriva acestui jug (vezi 1:12-13). Vom discuta mai pe larg pe parcursul comentării cărții despre semnificația, rolul și importanța acestei profeții.

Ne amintim pe scurt și de Iona care a fost trimis tot la Ninive. Iona a proorocit în Israel în timpul împăratului Ieroboam II (793-753 î.H.). Înțelegem mai bine și de ce Iona a refuzat să

meargă la Ninive. De ce să fi sprijinit proiectul amânării pedepsei divine peste acest imperiu idolatru, atât de crud care deja pustiise pe poporul său? De ce să sprijine proiectul scoaterii acestui ȚEPUȘ groaznic din coasta lui Israel? Poate Iona avea rude, prieteni care fuseseră omorâți cu cruzime de asirieni. Poate uneori îl judecăm prea repede pe Iona când încearcă să fugă la Tars. Iona e trimis la Ninive, cetatea se căiește și Domnul își oprește judecata. Se pare că proorocia lui Naum are o altă perspectivă. Profeția pare să se adreseze mai degrabă lui Iuda (vezi 1:12-15) decât cetății Ninive. Naum nu se duce la Ninive pentru a chema cetatea la pocăință, ci mai degrabă anunță o judecată iminentă și ireversibilă asupra unei cetăți care refuzase harul pocăinței. Pe vremea lui Naum se pare că vremea îndurării divine era pe final. Naum anunță pe Iuda hotărârea implacabilă a lui Dumnezeu de a judeca această cetate plină de fărădelege.